

پروفیسور شرعی جوزجانی

مرکز بزرگ تمدن اسلامی در شهر تاشکینت

ساختمان این بنای عظیم در سه طبقه به طول 145 متر و عرض 115 متر، با گنبدی بزرگ به ارتفاع 64 متر، در یک ساحه وسیع 10 هکتار زمین در حال تکمیل است

مرکز بزرگ تمدن اسلامی در شهر تاشکینت

ساختمان این بنای عظیم در سه طبقه به طول 145 متر و عرض 115 متر، با گنبدی بزرگ به ارتفاع 64 متر، در یک ساحه وسیع 10 هکتار زمین در حال تکمیل است

سرزمین اوزبیکستان از سده های قبل از میلاد و بعد از آن، از مراکز مهم مدنیت شرق به شمار میرود. یادگارهای تاریخی فراوانی که در جریان حفاریات باستان شناسی ازین ادوار تاریخی به خصوص از دوران کوشانیان بدست آمده گواه زنده این مطلب است.

بعد از آنکه در قرن 8 و 9 دین اسلام به صفت آیین عمومی مردمان منطقه شناخته شد و قرا خانیان در اواخر قرن دهم به رهبری ساتوق بغراخان رضاکارانه دین اسلام را پذیرفتند، زمینه برای اختلاط

فرهنگ‌های مختلف مساعد گردید و در اثر تشویق تعلیمات اسلام به دانش آموزی، علم و فن به نحو بی سابقه ای راه رشد و انکشاف پیمود.

در دوران حاکمیت قراخانیان علم فقه، اصول فقه و علم کلام به قدری انکشاف کرد که در آن دور بیش از 300 فقیه یعنی حقوق‌شناس مصروف فعالیت‌های علمی بوده و در حدود 150 نوع کتاب درین زمینه تالیف شده بود.

بدین ترتیب اوزبیکستان به مرکز رشد مذهب حنفی مبدل میشود و برجسته ترین عالمان این مذهب نظیر ابومنصور ماتریدی، برهان الدین مرغینانی، ابوزید دبوسی، علاوالدین سمرقندی، شمس الأئمه سرخسی، ابو معین نسفی، فاطمه بنت علاوالدین و دهها دانشمند دیگر در آغوش این خطه فضیلت پرور به کمال میرسند.

در قرنهای 9-12 که از طرف شرقشناسان به نام دوره رنسانس شرق یاد میشود و قرنهای 14 و 15 که مرحله دوم این نهضت و به نام رنسانس تیموریان شهرت دارد، در آسیای مرکزی همزمان با رشد علوم دینی، علوم طبیعی و اجتماعی نیز گسترش می یابد و مدارج تکامل خود را می پیماید. «آکادمی مامون» که توسط مأمون خوارزمشاه تشکیل شده و عده ای از برجسته ترین علمای عصر را در خود گردآورده بود، بعد از «بیت الحکمه» در بغداد، حیثیت دومین مرکز نشر و پخش دانش و فرهنگ آن زمان به شمار میرفت.

از دانشمندان آن دوره نقش ابونصر فارابی در فلسفه و منطق، ابوعلی بن سینا در فلسفه و طب، موسی الخوارزمی و احمد الفرغانی در ریاضیات، ابوریحان بیرونی در علوم طبیعی و اجتماعی، میرزا اولوغ بیک در ریاضیات و هیئت (استرونومی) و نقش محمود کاشغری، علیشیر نوایی و جامی در ادبیات برجسته و نمایان است. اثرهای اکثر این دانشمندان به زبان لاتین و دیگر السنه غربی ترجمه شده و طی سده های میانه در مدارس و دانشگاههای اروپایی چون کتب درسی تدریس میشده و به قول پرزیدنت اوزبیکستان شوکت میر ضیایف «در شکل گیری رنسانس اروپا تأثیر نیرومند داشته است». فرهنگ اوزبیکستان با فرهنگ اسلامی گره خورده، بخصوص با فرهنگ عربی و ایرانی تأثیرات متقابل داشته است. انکشاف علوم اسلامی در حدود اوزبیکستان پیوسته در جهت توافق این تعلیمات با حیات اجتماعی مردم و انکشاف اصول مذهب حنفی در هماهنگی با قوانین عرف و عادت حاکم بر جامعه سیر داشته و فقهای بزرگ نظیر سرخسی و ابوزید دبوسی و علاوالدین سمرقندی درین زمینه اندیشه های سازنده داشته اند.

تعلیمات اسلام در آسیای میانه درست در نقطه مقابل بنیادگرایی، خصومت و تعصب کور مذهبی قرار داشته، ترور، دهشت افگنی و استفاده از وسیله تکفیر در برابر دیگران را شدیداً محکوم نموده و بر ضد آن در نظر و عمل مبارزه کرده است. چنانچه اساسگذار مذهب ماتریدی (دومین مکتب علم کلام در عالم اسلام) که شاگرد ابوبکر جوزجانی بود، برضد معتزلیها که با تأویل آزادانه آیات قرآن، آنها را به میل و خواست خود تفسیر میکردند و در برخی از دستگاههای دولتی نفوذ کرده، ترور و قتل مخالفین را تجویز مینمودند، به مقابله برخاسته، تمام آثار خود را وقف مبارزه برضد این دهشت افگان کرده بود.

در شرایط کنونی هم که تروریستان و دهشت افگان زیر بیرق اسلام با حملات انتحاری به قتل مردمان بی گناه به خصوص زنان و اطفال فجایع می آفرینند، اندیشه های امام ماتریدی چون چراغ رهنما در مبارزه بر ضد این گروه قرار دارد و بر طبق شعار «مبارزه با معرفت برضد جهالت» رهبر دولت اوزبیکستان چون حربه ای کارا بکار گرفته میشود.

اوزبیکستان بعد از آن که در اول سپتامبر سال 1991 با اعلان استقلال خود توسط نخستین رئیس جمهورکشور اسلام کریموف، عملاً از جماهیر متحده سوسیالیستی شوروی جداشد، با اعلام حاکمیت

اوزبیکستان بر تمام منابع روی زمین، زیر زمین و فضای کشور، در کمترین فرصت به تشکیل اردوی ملی و ارگانهای امنیتی نیرومند موفق گردید.

در زمان حاکمیت شوروی مطابق به سیاست جاری این دولت تاریخ اوزبیکستان شدیداً دستخوش تحریف گردید و بر تمام دست آوردهای علمی و فرهنگی آن خط بطلان کشیده شده، روابط دیرین تاریخی آن بادیگر اقوام تورکنتبار انکار گردیده بود و چنین وانمود میشد که گویا خلق اوزبیک در قرن 16 از دشت قبچاق به سرزمین کنونی سرازیر شده و فقط به برکت نظام شوروی از سواد و علم و دانش بهره مند گردیده اند. ایدئولوگها و مورخین شوروی میکوشیدند با تلقین این اندیشه های باطل و ضد حقایق تاریخی، فکر نسلهای نورا مسموم بسازند و آنها را به انکار از شخصیتهای بزرگ ملی چون امیر تیمور، حسین بایقرا، بابر و شاعران بزرگی چون خوجه احمد یسوی و ادار نمایند.

دولت نوبنیاد با افشای سیاست دوران استبداد مبتنی بر امحای فرهنگ ملی و تحریف تاریخ اوزبیکستان، گامهای بزرگی در جهت احیای فرهنگ ملی برداشت و با تصفیة تاریخ اوزبیکستان از تحریفات غرض آلود، افق نوینی در برابر خلق اوزبیک گشوده شد و مردم توانستند تمام گذشته پر افتخار و سیمای درخشان شخصیتهای بزرگ ملی خود را در آیینة تمام نمای تاریخ واقعی کشور به وضاحت مشاهده کنند. بابر داشتن مجسمه با هیبت لینن که در مرکز میدان کنونی استقلال به صولت استاده و سمبول حاکمیت دولت بالشویکها بود و جاگزینی آن با سمبول آزادی اوزبیکستان و پیکره مادر قهرمان و نیز نصب هیکل بزرگ امیر تیمور به جای مجسمه کارل مارکس در مرکز خیابان امیر تیمور، روح غرور ملی و اتکا به خود را در ملت زنده ساخت. نقش نخستین رئیس جمهور اوزبیکستان اسلام کریموف در جریان مبارزه بر ضد بقایای دوران استبداد، و در جهت تحکیم حاکمیت ملی و حفظ صلح و امنیت و جلوگیری از انتقال جنگ نیابتی به کشور و تمام آسیای میانه، برجسته و نمایان بود. شوکت میر ضیایف به صفت نخست وزیر مملکت درین موفقیتها نقش فعال داشت و غالباً تطبیق پروژه های مهم به وی محول میگردد.

با انتخاب شوکت میر ضیایف به صفت رئیس جمهور اوزبیکستان مملکت شاهد دگرگونیهای عمیق گردید و در عرصه های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی به مرحله نوین قدم گذاشت. طرح « اصول اساسی پنجانگانه انکشاف جمهوری اوزبیکستان از سال 2017 تا سال 2021 » توسط شوکت میر ضیایف و رهنمودهای عملی سازی اصول مذکور در 5 فصل و 284 ماده با تمام جزئیات تطبیق آن که حیثیت یک پلان انکشافی پنج ساله علماً تنظیم شده را دارد، زمینه را برای عبور از مرحله «احیای ملی» به مرحله «ارتقای ملی» مساعد ساخته است. بر طبق اصول متذکره در عرصه های سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، اقدامات مهمی آغاز شده و موفقیتهای چشمگیری بدست آمده است.

ارتقای دانشگاه اسلامی تاشکینت به سطح اکادمی بین المللی اسلامی اوزبیکستان، تأسیس مرکز تحقیقات علمی امام بخاری در سمرقند، اساسگذاری مرکز علمی امام ترمذی در ولایت سرخن دریا و بنیاد گذاری مرکز بزرگ علمی تمدن اسلامی در شهر تاشکینت، تشکیل دیپارتمنت وسیع زبان اوزبیکی و کمیسیون اصطلاحات به اشتراک دانشمندان و متخصصان برجسته رشته های مختلف به مقصد انکشاف و تصفیة زبان رسمی دولت، از کارهای انجام یافته در عرصه علمی و فرهنگی میباشد.

دولت اوزبیکستان نخست از همه به احیای فرهنگ ملی اعم از مادی و معنوی آن توجه دارد که در زمان حاکمیت شوراهای محکوم به فراموشی و نابودی شده بود. دوم این که باید دین مقدس اسلام که در حجاز ریشه دوانده و در ماوراءالنهر به همت علمای آن به به ثمر رسیده، با اتکا بر آثار دانشمندان این سرزمین درین زمینه، دور از هرگونه تحریف و تفسیرهای غرض آلود، با برجسته ساختن ماهیت صلحجویانه و انساندوستانه آن، یکجا با اهتمام بزرگی که به تحصیل انواع علم و دانش ابراز داشته به مردم کشور و جهانیان نشان داده شود و مخالفت آشتی ناپذیر آن با جنگ، حملات انتحاری تروریستی، قتل زنان و اطفال و مردمان بیگناه، تهدید و اختطاف انسانها با استفاده از نام مقدس اسلام، با اتکا بر نصوص قرآن و سنت به اثبات رسانده شود.

در متن فرمان رئیس جمهور به مناسبت تأسیس مرکز تمدن اسلامی گفته میشود: «میراث علمی بزرگی که توسط نیاکان بزرگ ما آفریده شده و تمام جهان معرفت پرور را به شگفت اندر ساخته، امروز گنجینه معنوی تمام بشریت به شمار میرود. بدون تردید این سرمایه بی بها به صفت منابع علم و دانش در خدمت نسلهای نو قرار خواهد داشت. وجود بیش از یک صد هزار نسخه خطی کتب که بخش اساسی آن در لیست میراث فرهنگی یونسکو ثبت گردیده، بیانگر این حقیقت است.»

رهبر دولت اوزبیکستان یادآور میشود که با در نظر داشت نظریات و پیشنهادات وزارت فرهنگ، اکادمی علوم، اداره مسلمانان اوزبیکستان، یک عده مراکز علمی و فرهنگی و سازمانهای اجتماعی، به منظور راه اندازی ملاقات بین ادیان و تمدنها، برجسته ساختن ماهیت اصلی دین اسلام در شرایط مرکب کنونی که تلاشهای پر مخاطره در جهت استیلای قلب و روح انسانها روز تا روز افزایش می یابد، مبارزه برضد جهالت با سلاح معرفت و تربیه نسل جوان با اندیشه های بشردوستانه و روح غرور و افتخار ملی، تصمیم اتخاذ گردید تا مرکز تمدن اسلامی در چوکات شورای وزیران به صفت یک مؤسسه دولتی تشکیل گردد.

برخی از وظایف مهم مرکز تمدن اسلامی که در متن فرمان توضیح شده است :

- طرح و تطبیق نظریات علمی و تاریخی که بتواند این حقیقت را که کشور ما طی اعصار و قرون بخش جدایی ناپذیر تمدن جهانی و یکی از مراکز مدنیت اسلامی بوده به درستی انعکاس بدهد؛
- شکل دهی نمایشگاه موزیم موجود در ترکیب مرکز بر اساس پلان علمی و تجهیز آن با استفاده از آخرین تکنالوژی کمونیکیشن روابط اطلاعاتی؛
- توضیح عمق ماهیت میراث علمی دانشمندانی نظیر امام بخاری، ترمذی، نسفی، ماتریدی و مرغینانی که در ترویج علوم اسلامی سهم گرفته اند؛
- برجسته سازی نقش پایداری که متفکران بزرگی چون ابونصر فارابی، احمد فرغانی، ابوریحان بیرونی، ابوعلی بن سینا، محمود زمخشری، میرزا اولوغ بیگ در ساحة علوم و نقش شخصیتهایی چون علیشیر نوایی، ظهیرالدین محمد بابر و کمال الدین بهزاد در عرصه های ادبیات و هنر و اهمیت اثرهای شان؛
- توضیح ماهیت انساندوستانه و صلحجویانه تعلیمات اسلام و اهمیت ارزشهای آن در مبارزه با معرفت بر ضد جهالت؛
- توضیح تاریخ قدیم اوزبیکستان، اصول دولتمداری، طرز معیشت و جهان نگری خلق کشور در پیوند عمیق با مدنیت اسلامی با نشر کتب علمی، قاموسها، کتلوگها، البومها و نشریه های عامه باب، برنامه های تلویزیونی و فلمهای سینمایی؛
- راه اندازی پژوهشهای علمی با جلب متخصصان داخلی و خارجی و اعلام نتایج آن به مردم و جهانیان؛
- تشکیل پایلیونهای معلومات وسیع به مقصد نشان دادن تاثیر نیرومند انواع علم و فن، معماری و فرهنگ دوره رنسانس اسلامی (قرنهای 9 - 12) بر شکل گیری رنسانس اروپایی و غنامند ساختن این نمایشگاهها با منابع معلوماتی، مواد و متیریالهای مربوط؛
- معرفی ابنیه و آثار فرهنگی دوره ای که در تاریخ جهان به نام « رنسانس تیمور و تیموریان» یاد میشود و پیوند آن با تمدن اسلامی؛

- به منظور راه اندازی سودمند مفکوره «ملاقات میان ادیان و فرهنگها»، تأمین ارتباط و همکاری مرکز اسلامی با موسسات علمی و پرنفوذ بین المللی از جمله یونسکو و آی سیسکو (ICESCO)، به منظور راه اندازی سودمند مفکوره «ملاقات میان ادیان و فرهنگها» ؛
در باره ساختمان مرکز:

در ماده 13 فرمان رئیس جمهور اوزبیکستان در مورد اعمار بنای مرکز گفته میشود: به مقصد تحکیم پایه های مادی ابنیه اداری امور و ساختمان اساسی مرکز، مبالغ خیریه هموطن مشهور ما تدبیر کار علیشیر عثمانوف که در روسیه بسر میبرد در نظر گرفته شود.

بنای مرکز تمدن اسلامی در یک ساحه 10 هکتار زمین به اسلوب معماری دوره تیموریان به طول 145 متر، عرض 115 متر در سه منزل ساخته میشود. در مرکز ساختمان، یک گنبد بزرگ کنگره دار به بلندی 64 متر به شکوه بنا می افزاید.

منزل اول این بنا به مرکز تحقیقات علمی اختصاص داده شده که مجهز با وسایل و تجهیزات زمانوی ترمیم، لابراتوار نسخه برداری الکترونی، فوند نگهداری نسخه های خطی نفیس، کفه تیریای عصری به ظرفیت 250 نفر بوده، راه بالا شدن به موزیم و غرفه های بلیت نیز در همینجا قرار دارد.

موزیم بزرگ مرکز که در منزل دوم جاداده شده با محتوای تاریخی و تنوع ایکسپناتهای خود کم نظیر بوده، نمونه های گرانبهای گوناگون میراث فرهنگی عالم اسلام را در خود جاداده، با سالون نمایش بزرگی به وسعت 15000 متر مربع دقت هر بیننده را به خود جلب میکند. در مرکز موزیم زیر گنبد بزرگ به ارتفاع داخلی 50 متر، مصحف عثمان که گرانبهایترین یادگار عالم اسلامی به شمار میرود، گذاشته میشود.

در منزل سوم بنا کتابخانه ای با فوند بیش از 100000 نسخه نادر خطی متعلق به مدنیت عالم اسلام با نمایش الکترونیک آنها و در عین حال مجلانت و گزیده ها جاداده میشود. همچنان در این پایگاه معلومات، نسخ خطی کهن و کتب چاپ سنگی، اسناد تاریخی موجود در کشور و کتب و نشریات معاصر مربوط به دانش و معرفت نگهداری میشود.

به طور خلاصه میتوان گفت، مرکز بزرگ تمدن اسلامی اوزبیکستان که به سلسله فعالیتهای دامنه دار دولت به منظور احیای فرهنگ ملی، برجسته سازی ماهیت انساندوستانه و صلح جویانه اسلام و زمینه سازی برای عملی ساختن ملاقات میان ادیان و فرهنگها به ابتکار و تشبث رئیس جمهور اوزبیکستان شوکت میر ضیایف تشکیل گردیده و مجهز با جدیدترین تکنالوژی عصر میباشند، به صفت یک وسیله مؤثر در جهت تسریع پروسه آشنایی بیشتر مردمان منطقه و جهان به دست آوردهای فرهنگی یکدیگر و زمینه سازی برای عملی سازی مفکوره «ملاقات ادیان و فرهنگها» و نیز در مبارزه بر ضد جهالت با سلاح معرفت، در

خدمت دانشمندان و مبارزان صلح و سلام قرار خواهد داد.

همکاری بنیادهای خیریه با این موسسه بزرگ تاریخی ادامه دارد. چنانچه ملیاردرمشهور اوزبیک علیشیر عثمانوف که در مسکو اقامت دارد، به سلسله مساعدتهای دوامدار خود مجموعه بزرگی از کتابهای مهم و سودمند را به قیمت 8 ملیون دالر در اختیار مرکز قرار داده است.

رئیس جمهور اوزبیکستان شوکت میر ضیایف اساسگذار مرکز تمدن اسلامی
هنگام افتتاح کار پروژه ساختمانی آن در شهر تاشکینت

مختصری در باره دیریگتر مرکز

دوکتور شاه عظیم منوروف دایرگتر مرکز

شاه عظیم منوروف در سال 1951 در محله ایشان گذر شهر تاشکینت متولد شده، او پس از تکمیل دوره ثانوی به فاکولته السنه خارجی دانشگاه دولتی تاشکینت (فعلا دانشگاه ملی) شامل گردیده و پس از ختم تحصیل به درجه اعلا به صفت آموزگار در دانشگاه مذکور به تدریس زبان لاتین و ادبیات اروپا شامل کار شده است.

شاه عظیم منوروف از سال 1991 به صفت ترجمان زبان فرانسوی نخستین رئیس جمهور اوزبیکستان اسلام کریموف به کار پرداخته و در اواسط سال 2017 بر اساس فرمان رئیس جمهور اوزبیکستان به حیث دیریگتر مرکز تمدن اسلامی در جنب شورای وزیران تعیین گردیده است.

منوروف از سال تاسیس (2015) تا کنون رهبری الیانس تاشکینت - فرانسه را بدوش دارد و به صفت یک دیپلمات کارآموده و ترجمان ورزیده از طرف دولت فرانسه با نشان «بخاطر خدماتش» مورد تقدیر قرار گرفته است.

همچنان شاه عظیم منوروف طی سالهای گذشته به صفت رئیس کمیته امور دینی شورای وزیران، مشاور دولتی رئیس جمهور، معین وزارت امور خارجه اوزبیکستان و سفیر کبیر و وزیر مختار اوزبیکستان در جمهوری عربی مصر ایفای وظیفه نموده است. منوروف با نشانهای «به مناسبت 15 سالگی استقلال» و «25 سالگی استقلال اوزبیکستان» مورد تقدیر قرار گرفته است.

بعد از تأسیس دانشگاه اسلامی تاشکینت، با شاه اسلام منوروف که مدیریت کفدره زبانهای خارجی و تدریس زبان فرانسوی را بر عهده داشت و من ضمن مدیریت کافدره، حقوق اسلام را تدریس میکردم، روابط دوستانه داشتیم. او دانشمندی جامع المعلومات و دیپلماتی ورزیده است و به صفت یک انسان نهایت مهذب و خوش مشرب مورد احترام همگان قرار دارد.

شاه اسلام منوروف فعالیتهای علمی وسیعی داشته که از جمله در ساحة معرفی ادبیات اروپایی نیز خدمات شایانی انجام داده است. از آن جمله میتوان ترجمه آثار شارل پیررو، ف. موریک، ا. ماریه، مونتسکیو، چارلز دیکنز را به زبان اوزبیک و ترجمه آثار علیشیر نوایی، ایرکین اعظم و آی بیک را به زبان فرانسوی یادآوری کرد.

منوروف به مسایل اسلام شناسی، منبع شناسی، سیاست خارجی، سوسیولوژی و مسایل مربوط به تمدن اسلامی علاقمند است.

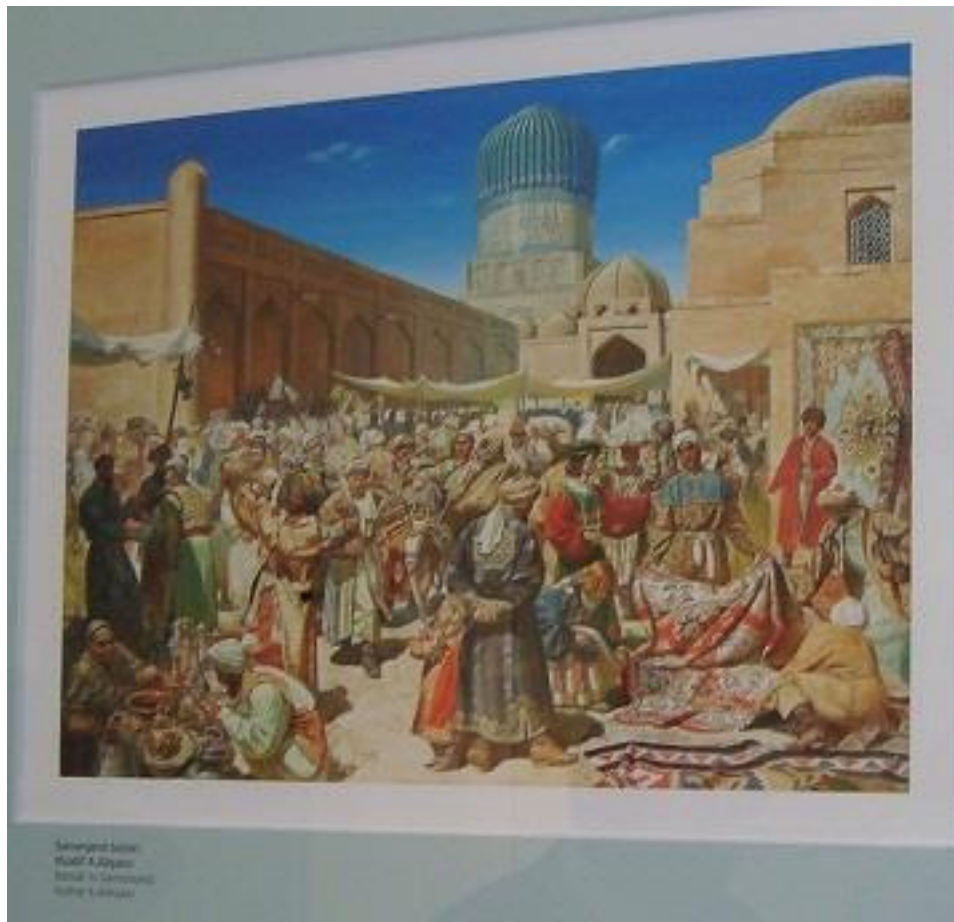
او عضو رهبری سازمان ایرسیکا و عضو گروه «روسیه و گروه استراتژیک عالم اسلام» بوده، مولف دو کتاب درسی، 2 فرهنگ، 3 رساله و تعداد زیاد مقالات میباشد.

او متأهل بوده پدر 3 پسر، یک دختر و صاحب 4 نواسه میباشد.

من برای دوست دانشمند شاه اسلام منوروف در انجام وظیفه مهمی که بدوش دارند، موفقیتهای بزرگ آرزو میکنم.

تصاویری از تمدن سرزمین اوزبیکستان با استفاده از موزیم دولتی تیموریان و موزیم میرزا اولوغ بیک در
جنب رصد خانه

میرزا اولوغ بیک

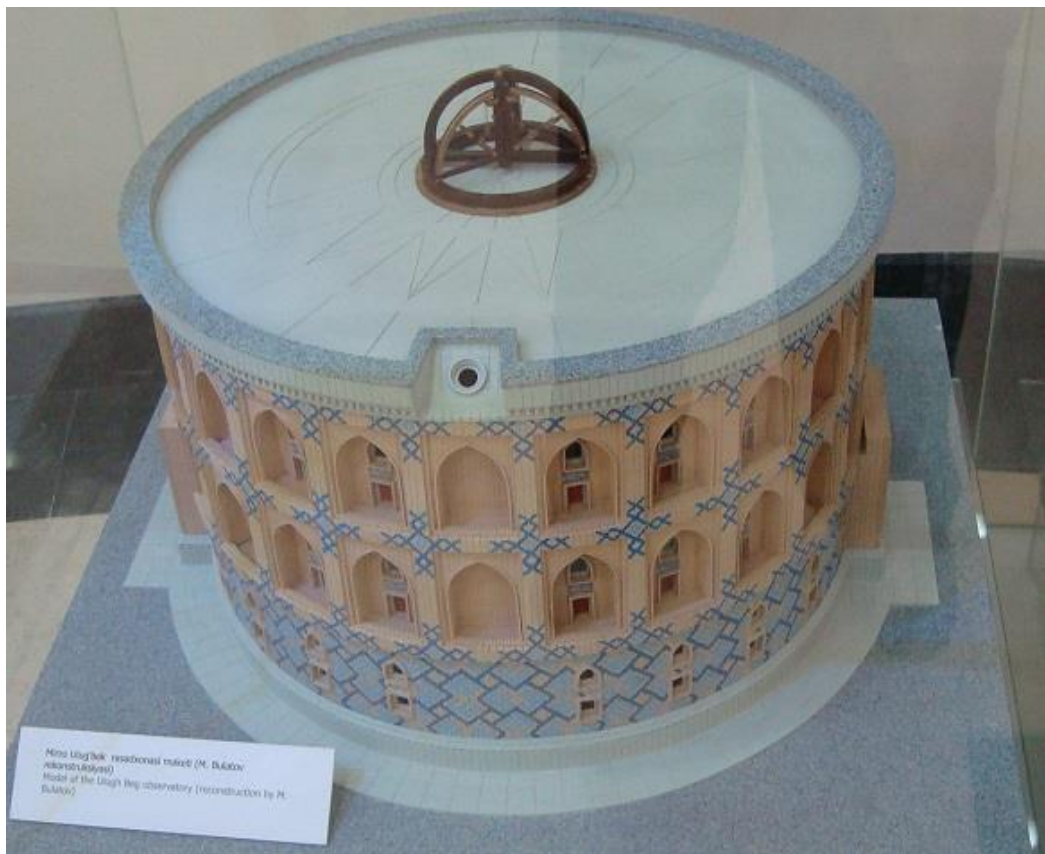

اوزبیکستان طی قرون طولانی در مرکز راه بزرگ ابریشم قرار داشت. تصویری از یک بازار شهر سمرقند در قرن 18 که توسط یک نقاش اروپایی رسم شده.

بقایای آق سرای (کاخ سفید) امیر تیمور در شهر سبز که به نوشته کلاویخو سفیر پادشاه

کاستیل به حضور امیر تیمور بزرگترین و بلندترین ساختمان آن عصر بوده و به قول بابر در منزل بلند آن فواره ای با آب شفاف فعال بوده است (تصویر از موزیم دولتی تیموریان در تاشکینت). به قول برخی از مورخان، قسمت بالایی پیشتاق شکوهمند و گلدسته های بلند آن بعد از اشغال سمرقند توسط عساکر روسیه تزاری، به دستور یک جنرال روسی به توپ بسته شده بود.

ماکیت – مدل ساختمان کامل سه منزله رصد خانه اولوغ بیک که توسط دانشمندان با استفاده از منابع تاریخی بخصوص «بابرنامه» و بقایای تهداب بنا ترسیم شده است.

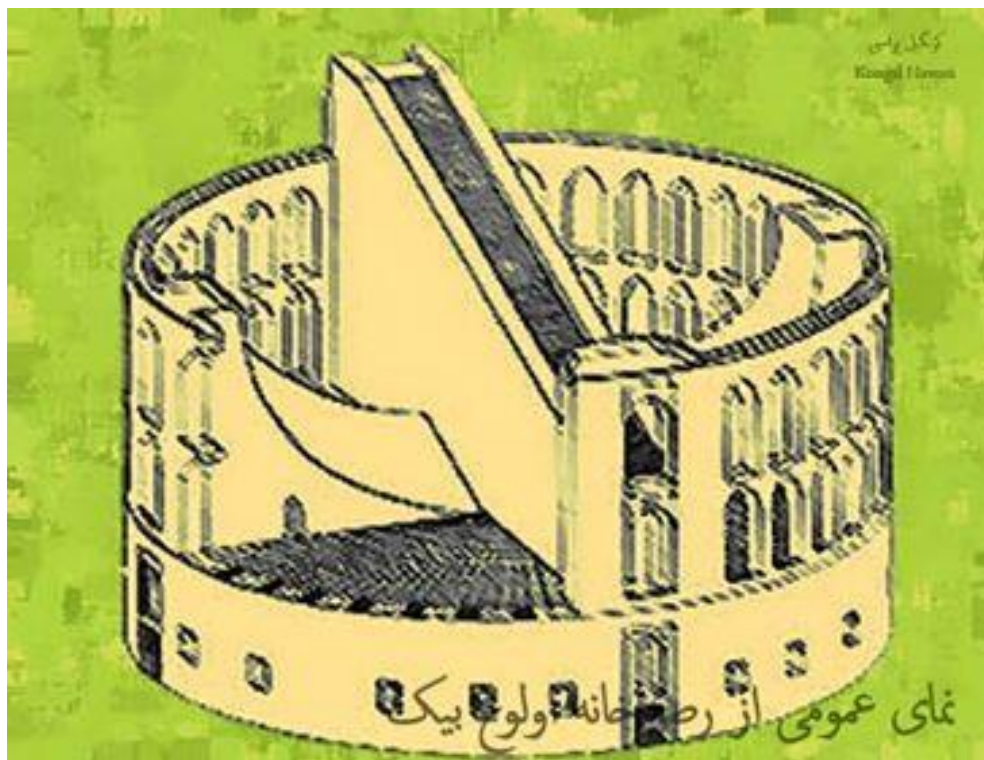
نسخه خطی کتاب اساسی و مهم میرزا اولوغ بیک «زیچ جدید کورگانی» که کتلوگ 1018 ستاره در آن درج است.

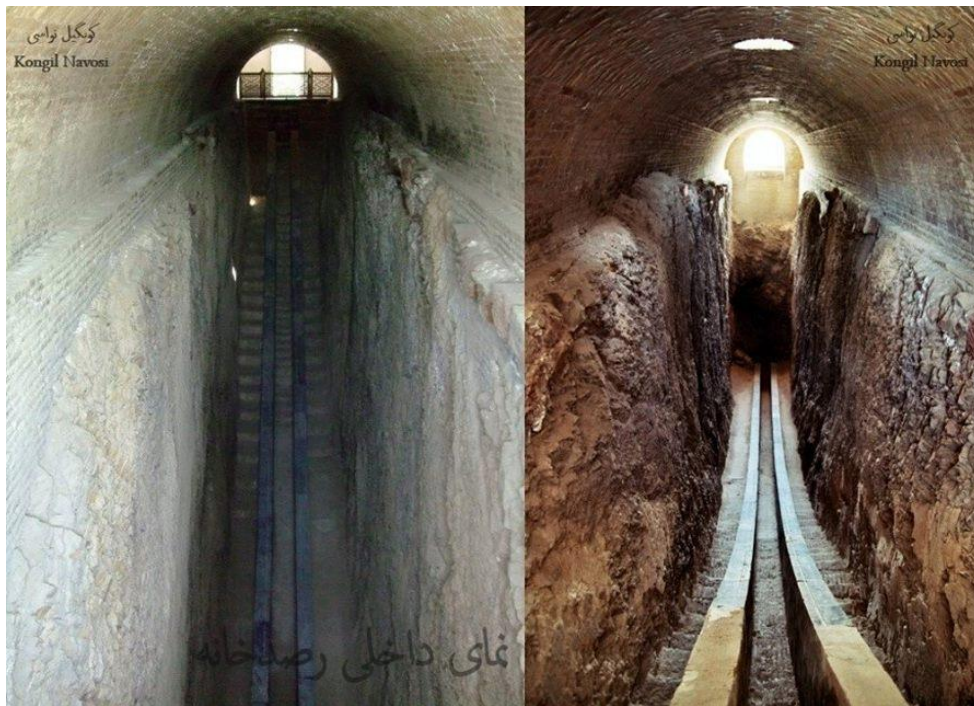
دانشمند باستانشناس روس ویتکین در سال 1908 به یافتن یک قسمت کوادرنانت بزرگ رصدخانه میرزا اولوغ بیک که از تخریب و حریق متعصبان قرن 14 به ارتفاع 11 متر در زیر زمین تپه کوهک مدفون مانده بود، موفق شد. علایم آتش سوزی در تصویر مشاهده میشود (از موزیم میرزا اولوغ بیک در جنب رصدخانه در سمرقند).

تابلوی حکاکی شده ای از قرن 17 که در کتاب «قاصد استرونومی» یئن گویلی داده شده است. در وسط تابلو اورنیه الالهه استرونومی، در سمت راست آن میرزا اولوغ بیگ، ویلهلم دانشمند جرمنی، یئن گویلی. در سمت چپ پتولومی (بطلموس)، تیکسا بره گی، ستاره شناس دنمارک و ریچی اولی دانشمند ایتالیایی.

ماکیت نمای بیرونی بدنه اساسی رصدخانه میرزا اوغ بیگ که در وسط آن، قسمت اساسی بیرونی کوادرنانت نشان داده شده است.

دستگاهی که به شکل دو کمان از کوادرانت بزرگ (سیکستانت) رصدخانه در زیر خاک محفوظ مانده و بر روی تخته سنگهای مرمری هر یک از کمانها به ارتفاع 11 متر ارقام ریاضی به حساب ابجد نوشته شده است. منابع تاریخی شعاع کوادرانت را 40.2 متر نوشته اند. اولوغ بیگ به وسیله این دستگاه مدت حرکت زمین به دور خورشید را معلوم کرده است.